

Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

Alapító Okirata

(változások vastagon, dőlt betűkkel szedve)

I. A közalapítvány neve

Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

II. A közalapítvány székhelye

1122 Budapest, Határőr u. 35.

III. Az alapító

A Magyar Köztársaság Kormánya.

IV. A közalapítvány jogállása

A közalapítvány - kiemelkedően közhasznú - önálló jogi személy.

V. A közalapítvány működésének időtartama

A közalapítvány határozatlan időre jön létre.

VI. A közalapítvány célja

A közalapítvány célja tudományos kutatás, közművelődési, oktatási és a kulturális javak védelmével kapcsolatos állami feladat ellátása.

Az állami feladatok meghatározása az alábbi jogszabályokon alapul:

- A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 73. § (1) bekezdése szerint a közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél, a 73. § (2) bekezdése szerint a közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam feladata.

- A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 9. § (1) bekezdése szerint a felsőoktatás fejlesztésének alapvető anyagi feltételeit az állam biztosítja. Ugyanezen törvény 11. § (2) bekezdése szerint a felsőoktatási intézmények feladataikat az állami szervek, továbbá más szervezetek közreműködésével és támogatásával, a nemzetközi intézményrendszer tagjaként látják el.

- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 2. § (3) bekezdése szerint a közoktatás rendszerének működtetése az állam feladata.

- A közalapítvány a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Kszt.) 26. §-a c) pontjának 3. (tudományos tevékenység, kutatás), 4. (nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés), 5. (kulturális tevékenység), 6. (kulturális örökség megóvása) alpontjában foglalt közhasznú tevékenységet folytat.

VII. A közalapítvány által - céljainak elérése érdekében - folytatott tevékenységek

A közalapítvány gondoskodik a magyar és közép-kelet-európai történelem, politika és társadalom tényeinek kutatásáról és elemzéséről, különös tekintettel az 1917-től napjainkig terjedő időszakra, a diktatúrák történetére és a magyarországi viszonyokra.

A közalapítvány elősegíti a korszakra vonatkozó kutatási eredmények közzétételét, ezeknek a közoktatás, a közművelődés számára való minél szélesebb körű hozzáférhetőségét, támogatja a korszakra vonatkozó történeti kutatásokat.

VIII. A közalapítvány tevékenységének függetlensége

A közalapítvány közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, pártoktól független, azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

IX. A közalapítvány működési területe

A közalapítvány céljait tekintve országos jellegű.

X. A közalapítvány jellege

A közalapítvány nyílt, ahhoz bármely belföldi vagy külföldi természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező társaság vagy szervezet csatlakozhat, ha a közalapítvány céljaival egyetért, azokat elfogadja és támogatni kívánja.

A közalapítványhoz történő csatlakozás elfogadásáról a kuratórium dönt. A csatlakozók nem válnak a felajánlás révén, illetve annak elfogadásával alapítókká.

A közalapítvány közhasznú szolgáltatásaiból bárki részesülhet.

XI. A közalapítvány vagyona, annak felhasználása

1. Az alapító az Alapító Okiratban meghatározott célkitűzések megvalósítása érdekében 117 000 000 (azaz száztizenhétmillió) forint készpénzt bocsát a közalapítvány rendelkezésére, melyet a közalapítvány bírósági nyilvántartásba vételére irányuló kérelem benyújtását követően a közalapítvány javára nyitott bankszámlán helyez el.

2. Az alapító 5 000 000 (azaz ötmillió) forint törzsvagyont különít el, amely sem a működés során, sem a közalapítványi célok megvalósítására nem használható fel. A közalapítvány törzsvagyon felüli vagyona, valamint a teljes vagyon hozadékai a közalapítványi célok megvalósítását szolgálják, azt a kuratórium az Alapító Okirat keretei között szabadon felhasználhatja.

3. Az alapító által juttatott vagyont, illetve a közalapítványra ruházott pénzeszközöket és más vagyontárgyakat a kuratórium a jelen Alapító Okiratban foglalt célok megvalósítása érdekében használja fel. A közalapítvány a közalapítványokra mindenkor érvényes jogszabályi előírások szerint gazdálkodik.

4. Csatlakozás esetén, az ezáltal keletkező anyagi forrásokat is a közalapítványi célok megvalósítására kell fordítani. A közalapítvány támogatása történhet készpénzzel, illetve a célok elérését közvetlenül segítő szolgáltatások, vagyontárgyak felajánlásával.

5. A közalapítvány részére történt pénzbeli felajánlásokat a közalapítvány számlájára befizetni, az egyéb vagyoni hozzájárulásokat pedig a közalapítvány rendelkezésére kell bocsátani.

6. A közalapítvány részére külföldi pénznemben is történhet felajánlás, amit a közalapítvány devizaszámlájára kell befizetni. Az ilyen támogatásokat forintban vagy külföldi pénznemben a közalapítvány céljai megvalósítására használja fel.

7. A közalapítvány vagyonából és bevételeiből kell fedezni a közalapítvány kezelésével, működésével kapcsolatban felmerült közvetlen kiadásokat és ráfordításokat.

7/a. A közalapítvány éves működési költségei nem haladhatják meg az éves kiadások 8%-át.

8. A közalapítvány támogathat bármely kutatást, szervezetet, intézményt, ha ez összhangban áll célkitűzéseivel.

8/a. A közalapítvány - az Áht. 104/A. § (2) bekezdésében meghatározott kivételekkel - köteles pályázatot kiírni, ha az általa nyújtott cél szerinti juttatás az évi egymillió forintot meghaladja.

8/b. A közalapítvány a támogatásban részesítettekkel a támogatás célját, az elszámolás tartalmát, határidejét és bizonylatait, az ellenőrzés módját és a szerződésszegés következményeit tartalmazó szerződést köteles kötni.

9. A közalapítvány vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak érdekében, azokat nem veszélyeztetve végezhet. A gazdálkodás során esetleg elért eredményt nem oszthatja fel, azt az Alapító Okiratban meghatározott célkitűzések elősegítésére köteles fordítani.

9/a. A közalapítvány csak olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyben legalább többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik [Ptk. 74/G. § (4) bekezdése], és amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulása mértékét. A közalapítvány által létrehozott gazdálkodó szervezet további gazdálkodó szervezetet nem alapíthat, és gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhet.

10. A közalapítvány befektetési tevékenységet nem folytat.

XII. A közalapítvány szervezete

1. Kuratórium
2. Intézetek
3. Múzeum
4. Felügyelő Bizottság

XIII. Kuratórium

1. Az alapító a közalapítvány legfőbb, általános ügydöntő, ügyintéző, képviselő és kezelő szerveként kuratóriumot jelöl ki.

2. A kuratórium - a jogszabályok által meghatározott keretek között - önállóan dönthet valamennyi, a közalapítványt érintő kérdésben.

3. A kuratórium - az Alapító Okirat keretei között - határoz a közalapítvány szervezeti és működési rendjéről.

4. A kuratórium - a jelen Alapító Okirat rendelkezéseinek megfelelően - meghatározza a közalapítványi vagyon kezelésével kapcsolatos feladatokat és a közalapítványi célokat szolgáló gazdálkodás feltételeit.

5. A kuratórium 5 tagból áll, akik e megbízásuk ellátásáért tiszteletdíjban nem részesülhetnek.

6. Az első kuratórium tagjai:

Elnök: *Balás-Piri László*

Elnökhelyettes: *Tóth Gy. László*

Tagok: **a Múzeum igazgatója: dr. Schmidt Mária,**

Tőkészki László,

Kapronczay Károly.

7. A kuratóriumi tagság elfogadásáról az érintett tag köteles írásbeli nyilatkozatot tenni.

8. A kuratóriumi tag megbízatása határozatlan időre szól.

9. A kuratóriumi tagság megszűnik a tag lemondásával vagy halálával. Megszűnik továbbá, ha az alapító a közalapítvány céljának veszélyeztetése miatt a teljes kuratóriumot visszahívja.

10. A kuratóriumi tagság megszűnése esetén az alapító - a kuratórium javaslatának meghallgatásával - az Alapító Okirat rendelkezései szerint jogosult pótolni a kieső tagot. Ennek érdekében az alapítót fel kell kérni, hogy intézkedjék a megüresedett kuratóriumi tagság (tisztség) betöltése iránt.

11. A kuratórium elnökét az alapító - a kuratórium javaslatának meghallgatása után - a kuratóriumi tagok közül jelöli ki.

12. A kuratórium elnöke vagy - annak akadályoztatása esetén - elnökhelyettese (a továbbiakban: elnök) gondoskodik a kuratóriumi ülések összehívásáról, amely írásban, a napirend és a döntési javaslatok egyidejű közlésével történik. A jegyzőkönyv elkészítéséről és a hozott határozatok írásba foglalásáról az elnök gondoskodik.

13. A kuratórium szükség szerint, de évente legalább egyszer tart ülést.

14. A kuratórium akkor határozatképes, ha ülésén a kuratórium elnöke és legalább két tagja jelen van. Határozatképtelenség esetén az ülés összehívását legfeljebb 15 napos időközzel meg kell ismételni mindaddig, amíg a határozatképesség nem biztosított. A kuratórium határozatait egyszerű szótöbbséggel, nyílt szavazással hozza. Szavazategyenlőség esetén azt a javaslatot kell elfogadottnak tekinteni, amelyet a kuratórium elnöke támogat.

15. A kuratórium határoz

- a) a közalapítvány céljainak eléréséhez szükséges feladatok meghatározására és végrehajtásának megszervezésére,
- b) a közalapítványi vagyon bővítésére, megőrzésére, kezelésére,
- c) a közalapítványi vagyon felhasználási módjára,
- d) a pályázatok feltételeinek meghatározására, kiírására és elbírálására,
- e) a közalapítványhoz való csatlakozás elfogadására,
- f) az egyéb felajánlások elfogadására, ha ezek feltételhez vannak kötve,
- g) a következő évi költségvetés megállapítására, **a szervezeti és működési szabályzat, az éves beszámoló és a közhasznúsági jelentés elfogadására,**
- h) az általa működtetett intézet feladatainak meghatározására, működésének ellenőrzésére,
- i) **az Intézetek igazgatója feletti munkáltatói jogkör gyakorlására,**
- j) a közalapítvány könyvvizsgálójának pályázat útján történő megbízására és felmentésére, valamint díjának megállapítására vonatkozó kérdésekben.

16. A közalapítvány célkitűzéseinek érdekében a kuratórium - jelen Alapító Okiratnak megfelelően - intézeteket és múzeumot, ezeken belül oktatási központot, szakmai szervezeteket, munkacsoportokat hoz létre, illetve működtet.

17. A **kuratórium** - az általános szabályoknak megfelelően egyszerű szótöbbséggel - dönt a szervezeti és működési szabályzat, az éves beszámoló és a közhasznúsági jelentés elfogadásáról.

18. A kuratórium minden év március 20-áig köteles írásban beszámolni az alapítónak a közalapítvány előző évi működéséről.

19. A közalapítvány alapítója, a közalapítvány számára vagyoni felajánlást teljesítő személyek, a kuratórium tagjai, valamint ezek hozzátartozói a közalapítványtól támogatást nem kaphatnak.

XIV. Az Intézetek

1. A közalapítvány a céljainak megvalósítása, s a kuratórium ezt szolgáló döntéseinek végrehajtása érdekében XX. Század Intézet és XXI. Század Intézet elnevezéssel Intézeteket (a továbbiakban: Intézetek) működtet.

2. Az Intézetek költségvetését - a közalapítvány költségvetéseinek keretei között - a kuratórium állapítja meg.

3. Az Intézetek egyszemélyi felelős vezetője az igazgató. Az igazgató munkáltatója a közalapítvány. Az Intézetek első igazgatója: dr. Schmidt Mária

4. Az igazgató feladata az Intézetek vezetőjeként a kuratórium döntéseinek megfelelően az Intézetek tevékenységének irányítása, munkaszervezeteik meghatározása, a munkáltatói jogok gyakorlása, belső szabályzatainak elkészítése.

XV. Múzeum

1. A közalapítvány céljainak megvalósítása érdekében a Budapest VI. kerület, Andrássy út 60. szám alatt muzeális intézményt (a továbbiakban: Múzeumot) működtet.

2. A Múzeum költségvetését - a közalapítvány költségvetésének keretei között - a kuratórium állapítja meg.

3. A Múzeum egyszemélyi felelős vezetője az igazgató. Az igazgató megbízatása határozatlan időre szól. A Múzeum első igazgatója: dr. Schmidt Mária.

4. Az igazgató feladata a kuratórium döntéseinek megfelelően a Múzeum működésének és tudományos tevékenységének irányítása, munkaszervezetének meghatározása, a munkáltatói jogok gyakorlása, belső szabályzatainak elkészítése.

XVI. A felügyelő bizottság

1. A felügyelő bizottság ellenőrzi a közalapítvány (ideértve intézményeit is) működését és gazdálkodását. A felügyelő bizottság három tagból áll.

2. A felügyelő bizottság a kuratórium tagjaitól tájékoztatást, a közalapítvánnyal munkakapcsolatban álló személyektől jelentést kérhet, a közalapítvány könyvelésébe és más irataiba betekinthet, azokat megvizsgálhatja.

3. A felügyelő bizottság tagjait az alapító jelöli ki. A felügyelő bizottsági tagság e tisztség elfogadásával jön létre, határozatlan időtartamra. **A felügyelő bizottság tagjai számára megállapítható havi tiszteletdíj mértéke nem haladhatja meg a mindenkori minimálbér másfélszeresét.**

4. A felügyelő bizottsági tagság megszűnik, ha az alapító a kijelölést visszavonja, a tag lemond vagy meghal.

5. A felügyelő bizottság tagjai a kuratórium ülésein tanácskozási joggal részt vehetnek.

6. A felügyelő bizottság ügyrendjét maga állapítja meg.

7. A felügyelő bizottság tagjai közül az alapító elnököt választ.

A felügyelő bizottság tagjai:

Elnök: *dr. Locsmándi Béla*

Tagok: *Balog Zoltán,*

dr. Bogárdi Szabó István.

8. A felügyelő bizottság köteles a kuratóriumot tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

a) a közalapítvány működése során olyan jogszabálysértés vagy közalapítvány érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése a kuratórium döntését teszi szükségessé,

b) a közalapítvány vezető tisztségviselőinek felelősségét megalapozó tény merült fel.

9. A kuratóriumot a felügyelő bizottság indítványára - annak megtételétől számított harminc napon belül - össze kell hívni. E határidő eredménytelen eltelte esetén a kuratórium összehívására a felügyelő bizottság is jogosult.

10. Ha a kuratórium a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a felügyelő szerv köteles haladéktalanul értesíteni a gazdálkodás törvényességét és célszerűségét ellenőrző Állami Számvevőszéket, illetőleg a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészséget, valamint az alapítót.

11. A felügyelő bizottság működésére egyebekben a kuratórium működésének szabályai az irányadóak.

XVII. A könyvvizsgáló

1. A közalapítvány számviteli rendjének ellenőrzését 2001. január 1-jétől a kuratórium által pályáztatás útján felkért független könyvvizsgáló látja el.

2. A könyvvizsgáló köteles félévenként a közalapítvány könyveit megvizsgálni és ennek, továbbá az éves működés vizsgálatának eredményéről a kuratóriumnak jelentést készíteni.

3. Feladatai ellátása során jogosult felülvizsgálni a közalapítvány pénztárát, szerződéseit, bankszámláját, jogosult felvilágosítást kérni a közalapítvány alkalmazottairól.

4. A könyvvizsgáló és a felügyelő bizottság véleménye nélkül a kuratórium nem hozhat határozatot a közalapítvány éves gazdasági beszámolójáról.

5. A könyvvizsgáló díját a kuratórium állapítja meg.

XVIII. A közalapítvány képviselése

1. A közalapítványt a kuratórium elnöke és a Múzeum igazgatója önállóan képviseli.

2. A közalapítvány bankszámlája felett rendelkezni két kuratóriumi tag együttesen akként jogosult, hogy az egyik aláíró kötelezően a kuratórium elnöke vagy a Múzeum igazgatója.

3. A kuratórium a közalapítvány alkalmazottjának képviselési jogot biztosíthat, megjelölve a képviselési jog gyakorlásának módját, illetőleg terjedelmét.

XIX. Az Alapító Okirat módosítása

Az Alapító Okiratot az alapító a **Ptk. 74/B.** §-ának (5) bekezdésében foglaltak szerint módosíthatja.

XX. Összeférhetetlenségi szabályok

1. A kuratórium határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek a Ptk. 685. § *b)* pont szerinti hozzátartozója (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján

a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy

b) bármilyen más előnyben részesül, illetve a megkötendő jogügyletben egyébként érdekelt. Nem minősül előnynek a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás.

2. Nem lehet a felügyelő bizottság elnöke, tagja, illetve a közalapítvány könyvvizsgálója

a) a kuratórium elnöke vagy tagja,

b) a közhasznú szervezettel a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló, vagy

c) a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásából - ide nem értve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat - részesülő személy, továbbá

d) az *a)* és *c)* pontban meghatározott személyek hozzátartozója.

3. Nem lehet a közalapítvány vezető tisztségviselője - a közhasznú szervezet megszűntét követő két évig - az a személy, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be - annak megszűntét megelőző két évben legalább egy évig - vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlítette ki.

4. A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezetet, így adott esetben a közalapítványt is előzetesen tájékoztatni arról, ha ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

5. Az Áht. 11/A. § hatálya alá tartozó közalapítványi tisztségviselők (kuratóriumi tagok) az ott meghatározott feltételek mellett vagyonynyilatkozatot tesznek.

XXI. Határozatok és nyilvánosság

1. A Kuratórium döntéseit a határozatok könyvében tartja nyilván, amelyből kiténik a döntések tartalma, időpontja, hatálya, támogatók és ellenzők személye.

2. A Kuratórium elnöke igazolható módon gondoskodik a döntések érintettekkel való közléséről.

3. A közalapítvány testületi szerveinek döntéseiről, működésének, szolgáltatásai igénybevételének módjáról, valamint éves beszámolójáról a közalapítvány internetes honlapján vagy időszak kiadványában tájékoztatja a nyilvánosságot, gazdálkodásának és tevékenységének legfontosabb adatait egy országos napilap útján is nyilvánosságra hozza.

4. A kuratórium ülései - a személyes adatokat érintő ügyek kivételével - nyilvánosak. A kuratórium zárt ülést - szótöbbséges határozattal - egyéb indokolt esetben is elrendelhet.

5. A közalapítvány működésével kapcsolatosan keletkezett iratokba - a kuratórium zárt üléseiről készült jegyzőkönyvek, emlékeztetők kivételével - a közalapítvány székhelyén - előre egyeztetett időpontban - bárki betekinthez, a közhasznúsági jelentésből saját költségére másolatot is készíthet.

XXII. A közalapítvány megszűnése

A közalapítvány megszűnése esetén a közalapítvány vagyona - a hitelezők kielégítése után - az alapítót illeti meg, aki köteles azt a közalapítványi célokkal azonos vagy hasonló célra fordítani, és erről a nyilvánosságot megfelelően tájékoztatni.

XXIII. Záró rendelkezések

1. A jelen okiratban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadóak.

2. A közalapítvány létrejöttéhez a Fővárosi Bíróságnak a közalapítvány nyilvántartásba vételét elrendelő határozata szükséges. A közalapítvány Alapító Okiratát az alapító a hivatalos lapjában közzéteszi.

3. Az alapító tudomásul veszi, hogy a közalapítvány bírósági nyilvántartásba vétele után az általa tett közalapítványt nem vonhatja vissza, ha azonban a közfeladat iránti szükséglet megszűnt vagy a közfeladat ellátásának biztosítása más módon, illetőleg más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható, kérheti annak bírósági megszüntetését.

4. Az alapító nevében és képviseletében - az Alapító Okirat módosítása kivételével - a nemzeti kulturális örökség minisztere jár el.

Budapest, 2005. június 1.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök